

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Należy ustalić zasady ochrony drzew, w tym ogrodzić i oznaczyć Strefę Ochronną Drzewa (SOD)

Karta jest jedynie streszczeniem zagadnienia. Nie należy polegać tylko na tych ogólnych zaleceniach. Wątpliwości oraz odstępianie od zaleceń należy zgłaszać do Inspektora Nadzoru Dendrologicznego przed podjęciem jakichkolwiek działań mogących wpłynąć na uszkodzenie drzew objętych ochroną. Treść tych stron jest chroniona prawem autorskim. Można pobrać i wydrukować kopie wytycznych.

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Podstawa prawna

Wymagania dotyczące ochrony drzew na terenie budowy określone są w:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.0.2081)

Art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. B

„W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydawanej po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ określa istotne warunki **korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia**, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności **ochrony cennych wartości przyrodniczych**, zasobów naturalnych i zabytków...”

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.0.1614)

Art. 87a. ust. 1-2

„1. Prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, **wykonywane w obrębie korzeni**, pnia lub korony drzewa lub w obrębie **korzeni** lub pędów krzewu, przeprowadza się w **sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom**.

2. Prace w obrębie korony drzewa **nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30%** korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.”

Art. 87a. ust. 4-5

4. Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi **uszkodzenie drzewa**.

5. Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 50% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi **zniszczenie drzewa**.

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Podstawa prawna

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.0.799)**

Art. 74 ust. 1-2

„1. W trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji należy zapewnić **oszczędne korzystanie z terenu**.

2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, uwzględniają w szczególności projektanci oraz organy administracji ustalające warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz organy administracji właściwe do spraw wywłaszczania nieruchomości.”

Art. 75 ust. 1

„W trakcie prac budowlanych **inwestor** realizujący przedsięwzięcie jest **obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac**, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.”

- **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2067)**

Art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. g

„Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome będące, w szczególności: parkami, ogrodami i **innymi formami zaprojektowanej zieleni**.”

Art. 36 ust. 1 pkt 1

„Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na **usunięciu drzewa lub krzewu** z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni.”

Art. 36 ust. 1 pkt 11

„Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do **naruszenia substancji** lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru...”

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Konsekwencje prawne

Konsekwencje prawne dotyczące zniszczenia drzew:

- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.0.1614)**

Art. 88 ust. 1 pkt 3

„Wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną **karę pieniężną za zniszczenie drzewa lub krzewu.**” (z zastrzeżeniem Art. 90 ust.2.)

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.0.799)**

Art. 322

„Do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko stosuje się przepisy **Kodeksu cywilnego**, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.”

Art. 330

„Kto wbrew ciążącemu na nim, na podstawie art. 75 *ochrona przyrody przy pracach budowlanych*, obowiązкови w trakcie prac budowlanych nie zapewnia ochrony środowiska w obszarze prowadzenia prac, **podlega karze grzywny.**”

Art. 361

„Orzekanie w sprawach o czyny określone w **art. 330 *prace budowlane***–360 następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”

- **Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 2018 poz. 1025)**

Art. 415

„Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej **naprawienia.**”

- **Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2018 poz. 618)**

Art. 24 ust. 1

„Grzywnę wymierza się w wysokości od 20 do 5.000 złotych, chyba że ustawa stanowi inaczej.”

Art. 144 ust. 2-3

„2. Kto usuwa, niszczy lub uszkadza drzewa lub krzewy stanowiące zadrzewienie przydrożne lub ochronne albo żywopłot przydrożny, podlega **karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.**

3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2 można orzec **nawiązkę do wysokości 500 złotych.**”

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Konsekwencje prawne

- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. 2018 poz. 1600)**

Art. 181 ust. 1

„Kto powoduje zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega **karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**”

- **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2067)**

Art. 43 ust. 1 pkt 2

„Wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję o **wstrzymaniu** wykonywanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu **robót budowlanych** przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu.”

Art. 45 ust. 1

„[...] wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję nakazującą **przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu**, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazanym sposób i w określonym terminie.”

Art. 46 ust. 1

„Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję o **wstrzymaniu** prac konserwatorskich, restauratorskich lub **robót budowlanych** przy zabytku **niewpisanym do rejestru** albo na Listę Skarbów Dziedzictwa, jeżeli zabytek ten spełnia warunki uzasadniające dokonanie wpisu do rejestru.”

Art. 107d ust. 1-2

„1. Kto **bez pozwolenia** wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 *pozwolenie konserwatora zabytków* ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od **500 do 500 000 zł.**

2. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 *pozwolenie konserwatora zabytków* ust. 1 pkt 1–5, **niezgodnie** z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od **500 do 500 000 zł.**”

Art. 108 ust. 1-2

„1. Kto niszczy lub uszkadza zabytek, podlega **karze pozbawienia wolności** od 6 miesięcy do lat 8.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega **grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.**”

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Wytyczne

W Strefie Ochronnej Drzew (SOD) prace muszą być wykonane w sposób bezkolizyjny z korzeniami, pniem i koroną drzew.

Wytyczne dotyczące wykonania prac w sposób najmniej szkodzący drzewom i realizacji inwestycji w sposób pozwalający na ochronę bioróżnorodności i ochronę środowiska (w tym ochronę gleby), znajdują się w:

- Karcie Informacyjnej Przedsięwzięcia (KIP), przykładowo wymóg inwentaryzacji oraz sporządzenia POD, warunkach zabudowy/planie miejscowym, w zakresie zgodność z przeznaczeniem terenu (przykładowo zniszczenie stref zieleni uniemożliwia wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach),
- Raporcie Oceny Oddziaływania na Środowiska będącym podstawą wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji, w którym rozpatrywany jest wybrany przez urząd wariant inwestycji, w zakresie zgodności inwestycji z przeznaczeniem terenu,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie zgodności inwestycji ze studium (w przypadku braku zgodności realizacja inwestycji nie jest możliwa),
- uzgodnień Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ),
- pozwoleniu na budowę,
- dokumentacji przetargowej (np. Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia - SIWZ),
- standard oraz karty standardu mogą stanowić załącznik do umowy pomiędzy inwestorem a wykonawcą, określający odpowiedzialność (w tym finansową) projektanta lub wykonawcy za zniszczenie drzew lub krzewów oraz gleby.

Załącznikiem do umowy pomiędzy Inwestorem, a Wykonawcą powinna być wypełniona deklaracja wraz z podpisami, że wykonawca, kierownik budowy i inspektor zapoznali się z Kartami i z konsekwencjami finansowymi, administracyjnymi i karnymi za nieprzestrzeganie zapisów zawartych z Kartach.

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Wyznaczanie Strefy Ochronnej Drzew (SOD)

CEL WYZNACZANIA STREFY OCHRONNEJ DRZEW

1. Uniknięcie zniszczenia drzew - korzeni, pni i koron
2. Uniknięcie zagęszczenia gleby - ruch sprzętu w SOD powoduje zagęszczenie gleby i jest ono nieodwracalne – prowadzi do osłabienia żywotności i obumieranie drzew.

OGÓLNE ZASADY I WYJAŚNIENIA:

Na spotkaniu poprzedzającym rozpoczęcie prac budowlanych ustalana jest:

- SOD wszystkich drzew na placu budowy (w przypadku braku możliwości wyznaczenia dla wszystkich drzew, ustalane są zasady innej ochrony)
- organizacja placu budowy (przejazdy, składowanie materiałów poza SOD),
- miejsce ściągnięcia i składowania gleby, która może ulec zniszczeniu,
- zabezpieczenie gruntu przed degradacją (zebranie gruntu, zastosowanie mat itp.)
- zakres zabezpieczeń drzew,
- częstotliwość nadzorów Inspektora Nadzoru Dendrologicznego oraz omówienie sytuacji koniecznych do konsultacji inspektora (np. zasypywanie wcześniej odkrytych korzeni – potwierdzenie ich dobrostanu lub zniszczenia itp.)
- wprowadzić zakaz prac w obrębie drzew w porze mokrej

W trakcie spotkania muszą być omówione zasady ochrony drzew opisane w zaleceniach (etapy ich prawidłowego wdrażania i kolejność). Uzgodnione zostaną formy, lokalizacje ogrodzeń ochronnych oraz metody ochrony gruntu w Strefie Ochronnej Drzew (SOD). Należy wskazać na obowiązek fotograficznego dokumentowania. W dzienniku budowy/raporcie zostanie zaprotokołowane przeszkolenie pracowników o konsekwencjach, tj. wyszczególnienie osoby przeprowadzającej szkolenie oraz osoby przeszkolone. Powinny zostać złożone podpisy również pod informacją, że zapoznano się z konsekwencjami prawnymi, które zostały zawarte w niniejszej Karcie. Ponadto, obowiązek pouczenia pracowników na temat konsekwencji, powinien być nałożony w drodze umowy.

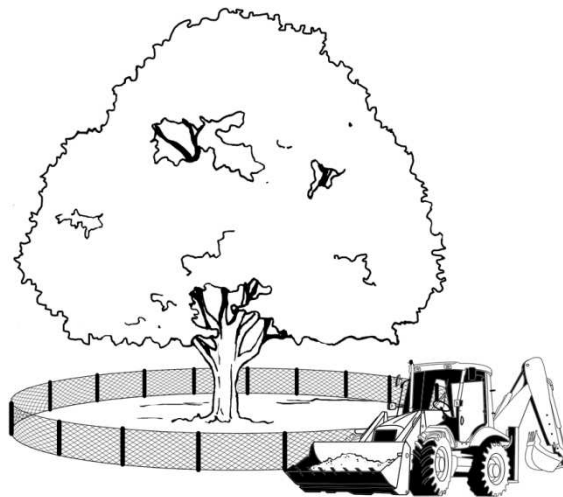
NR 1**ORGANIZACJA PLACU BUDOWY**

Wyznaczanie Strefy Ochronnej Drzew (SOD)

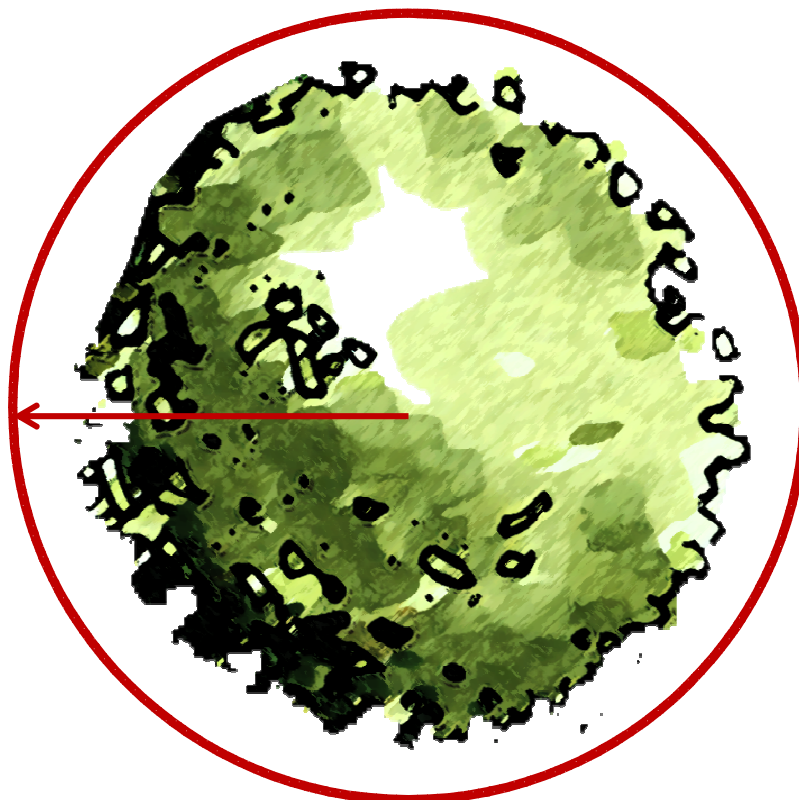
Sposoby wyznaczenia Strefy Ochronnej Drzewa (SOD)

SOD wyznaczana jest zgodnie z projektem, lub na terenie w uzgodnieniu z Inspektorem nadzoru dendrologicznego.

SOD obejmuje **przestrzeń, w której rozwijają się korzenie** drzewa w odległości promienia korony powiększonej o 1 m. Może to być przestrzeń nieregularna.

Rys. Trybe

PROMIĘŃ RZUTU KORONY DRZEWA + 1 METR = STREFA OCHRONNA DRZEW (SOD)

NR 1

ORGANIZACJA PLACU BUDOWY

Podsumowanie dla użytkowników

Organizacja placu budowy polega na:

- wyznaczeniu SOD oraz miejsca składowania materiałów,
- wytyczeniu tymczasowych dróg technologicznych,
- omówieniu zasad pracy w obrębie drzew,
- zapoznaniu się z konsekwencjami administracyjnymi, finansowym i prawnymi, które wynikają ze zniszczenia drzew.

Podstawy prawne zawierające zasady prowadzenia prac w obrębie drzew:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.0.2081),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.0.1614),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.0.799),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2067).

Podstawy prawne zawierające kary za zniszczenie drzew:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.0.799),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.0.1614),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. 2018 poz. 1600),
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2018 poz. 618),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 2018 poz. 1025),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2067).